

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
20 januari 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatiebesluit (003368)	
bijlagen	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
4	De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De opleidingsleerresultaten of de competenties waarnaar de opleiding streeft, gingen tot het academiejaar 2011-2012 uit van de basiscompetenties van de leraar en de functionele gehelen. Het opleidingsteam heeft in samenwerking met het werkveld werk gemaakt van een nieuw competentieprofiel, waarbij de tien functionele gehelen herleid werden tot zes eindkwalificaties. Deze zijn (1) didactisch werken, (2) rijke leef- en leeromgeving creëren, (3) het kind in zijn ontwikkeling begeleiden, (4) taalontwikkeling stimuleren, (5) levenslang leren en (6) op een professionele en doelgerichte manier communiceren met collega's, ouders en externen, rekening houdende met diverse sociaal-culturele achtergronden. Blijvende communicatie met de studenten en verdere aftoetsing van de eindkwalificaties aan haar (internationaal) netwerk, is nodig.

De visie van de opleiding is breedlopend en bestaat uit verschillende kernbegrippen met betrekking tot de leraar in zijn houding tegenover de kleuters en de klaspraktijk en zijn eigen persoonlijkheid, zoals creëren van een rijke leef- en leeromgeving, betrokkenheid, welbevinden, vakinhoudelijke kennis, muzische aanpak, onderzoekende houding, differentiëren, taalgevoeligheid, -verwerving en -productie, levenslang leren, enzovoort. Net omdat de visie breed is, mag de opleiding haar uitgangspunt nog meer afbakenen en prioriteren.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Het programma van de opleiding is opgebouwd uit 180 studiepunten en bestaat in een modeltraject uit drie opleidingsjaren (door de opleiding trajectschijven genoemd) waarbij in elke trajectschijf 60 studiepunten worden opgenomen. Flexibele en geïndividualiseerde trajecten zijn mogelijk.

Pagina 2 van 8 Een visie op competentiegericht en talentgericht leren ligt aan de basis van het programma. De inhoud van het programma is daarnaast opgebouwd rond vier leerlijnen, namelijk de leerlijn inhoud en didactiek, de leerlijn muzisch en ontdekkend handelen, de leerlijn zelfsturing en samenwerking en de leerlijn geïntegreerd handelen, waarin telkens een aantal opleidingsonderdelen gegroepeerd zijn. Verder wordt in elke trajectschijf een hoger niveau nagestreefd, lopende van 'Ik, de leraar in de klas' naar 'De leraar in de school' tot uiteindelijk 'De leraar in de maatschappij'. Opvallend in het programma is dat de studenten in de derde trajectschijf kunnen proeven van het (eerste leerjaar) van de lagere school in het opleidingsonderdeel 'Eerste leerjaar' en tijdens een kennismakingsstage in het eerste leerjaar.

Er is een variatie aan werkvormen aanwezig om het onderwijs vorm te geven en daarbij domein- en vakoverschrijdend te werken. Ook samen leren staat centraal door middel van intervisie, supervisie, kleine lesgroepen, (zelf)reflectie en dergelijke meer. Daarbij in het oog springende good practices zijn onder andere cultuurgerichte taken, peer tutoring, het 'hoekenwerk' en het werken met een portfolio.

Verder zijn er ook keuzemogelijkheden in het programma aanwezig, zoals de mogelijkheid tot buitenlandse stage in (vooral) het derde deeltraject. Verder kunnen studenten in de tweede trajectschijf deelnemen aan workshops met internationale gastsprekers, of aan een International Arts dag in de eerste trajectschijf. In de derde trajectschijf is deelname aan inleefprojecten bij buitenlandse partnerinstellingen of Intensive Programmes mogelijk.

Studenten in de opleiding lopen verschillende soorten stages, en komen daardoor met een groot assortiment aan verschillende werkomgevingen in aanraking (methodestages, keuzestages, stage in eerste leerjaar, zorgstage, eindstage van zeven weken...). Met betrekking tot de begeleiding van de stages kan de opleiding verder inspanningen leveren om de samenwerking tussen en de afstemming met de stagescholen, de mentoren, de studenten en de docenten te versterken en de neuzen in dezelfde richting te krijgen.

De professionele bachelorproef, bestaat in deze opleiding uit drie opleidingsonderdelen, namelijk 'Begeleide beroepspraktijk 5-6', 'Muzisch werken 5-6' en 'Leerkracht in ontwikkeling 5-6'. Samen zijn deze opleidingsonderdelen goed voor 33 studiepunten. Het grootste deel wordt ingenomen door de begeleide beroepspraktijk, die een aantal stageperiodes omvat waaronder de zeven weken durende eindstage in het laatste semester. In 'Muzisch werken' maken studenten een presentatie van hoe ze twee dagen muzisch hebben gewerkt in een kleuterschool. Het opleidingsonderdeel 'Leerkracht in ontwikkeling', tenslotte, verwacht van studenten dat zij een portfolio samenstellen, een gesprek met de afstudeerjury voeren en een eindwerk voorleggen. Dit laatste is een beperkt begeleid zelfstandig actieonderzoek onder begeleiding van een promotor. De commissie vraagt nog meer aandacht voor de wisselwerking van theorie en praktijk in de bachelorproef.

De commissie meent dat de materiële ruimtes waarvan de opleiding gebruik maakt, waaronder de mediatheek over het algemeen toereikend zijn. De lokalen en de gebouwen van de huidige campus zijn wel verouderd. Hier komt met de geplande verhuis verandering in, al hoopt de commissie dat er rekening zal worden gehouden met de specifieke materiële voorzieningen die voor een opleiding Kleuteronderwijs nodig zijn. De commissie waardeert het ingerichte 'hoekenlokaal' waardoor de aan de praktijk gelieerde werkvormen gerealiseerd kunnen worden.

Pagina 3 van 8 Wat de begeleiding van studenten betreft, zijn de docenten bereikbaar en is de drempel tussen studenten en docenten laag. Er is trajectbegeleiding voorzien voor die studenten die een individueel traject wensen aan te vragen. Ook de vier verplichte sessies rond studievaardigheden, planning, examenvaardigheden en dergelijke die ingebed zitten in het opleidingsonderdeel 'Leerkracht in ontwikkeling' waardeert de commissie. Door de grote instroom in de opleiding van studenten met een TSO- en BSO-vooropleiding, worstelt de opleiding met haar doorstroomrendement. De opleiding moet daarom blijven inzetten op verbetering van haar doorstroomrendement.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

Beoordeling en toetsing

Aan het toetsbeleid van de opleiding wordt nog volop gewerkt. Zo wordt de toetsmatrix, waarbij de eindkwalificaties vertaald zijn naar leerdoelen waaraan steeds een beheersingsniveau wordt toegekend, nog geoptimaliseerd. Ook plant de opleiding een analyse van de toetsmatrix door een toetscommissie. Over alle trajectschijven heen worden alle eindkwalificaties getoetst en dit op een steeds hoger beheersingsniveau. In de bachelorproef worden alle eindkwalificaties op het hoogste niveau getoetst. Dit gebeurt op verschillende manieren: door presentaties, stages, didactische activiteiten, schriftelijke neerslag, reflectie, portfolio, het eindwerk en een gesprek met de eindjury. Het portfolio vindt de commissie een mooi voorbeeld van verantwoording over het proces en de opleiding van de studenten.

De verbeter sleutels van de examens die de commissie kon inkijken zijn duidelijk. De evaluatiecriteria zijn eveneens gekend door de studenten. In de algemene onderwijsregeling vinden studenten algemene informatie over de toetsprocedures terug. De ombudspersoon organiseert informatiesessies over het examenreglement bij de studenten van de eerste trajectschijf en deze persoon is daardoor voldoende gekend. Ook de ECTS-fiches zijn een duidelijke informatiebron.

De afgestudeerde kleuterleraren van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen zijn onmiddellijk inzetbaar in het werkveld en worden gewaardeerd. De meeste afstudeerders vinden meteen werk in het kleuteronderwijs; een kleine groep studeert verder. Het werkveld waardeert de empathie van de beginnende leraren, vooral in het kader van diversiteit en kansarmoede. Ook studenten voelen zich voorbereid op de instap in het werkveld, vooral door de eindstage van zeven weken, en een training in sollicitatievaardigheden in het kader van de bachelorproef.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 20 januari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Paul Zevenbergen
Bestuurder

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 5 van 8 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	Keizerstraat 15 B - 2000 ANTWERPEN België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie van Universiteit & Hogescholen Antwerpen
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Kleuteronderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs begeleidt kleuters in complexe school- en klascontexten bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Rekening houdend met de beginsituatie van de klasgroep en de belevingswereld van de individuele kleuter zorgt hij voor gepaste begeleiding, formuleert hij algemene en concrete doelen, selecteert hij passende leerinhouden en leerervaringen, aangepaste ontwikkelingsmaterialen, werk- en groeperingsvormen. Hij functioneert autonoom en gebruikt hiervoor het Standaardnederlands.
2. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een aangenaam en uitdagend speel-, leer- en leefklimaat in de klas en op school, met oog voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het fysieke welzijn van de klasgroep en de individuele kleuter. Hij hanteert een zorgbrede aanpak en speelt positief in op de sociale, culturele en talige diversiteit binnen de klasgroep. Hij bevordert emancipatie, individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie.
3. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs heeft een grondig inzicht in de brede ontwikkeling van de kleuter en beheerst de basiskennis - waaronder ten minste de ontwikkelingsdoelen - m.b.t. inhouden en vaardigheden uit de leergebieden Nederlands, wiskundige initiatie, wereldoriëntatie, muzische vorming en lichamelijke opvoeding, en leergebiedoverschrijdende thema's. Hij hanteert een geïntegreerde en mediawijze aanpak en volgt recente ontwikkelingen kritisch op.
4. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs creëert een veilige, werkbare en stimulerende speel-, leer- en leefomgeving. Hij zorgt voor een doel- en kindgerichte planning. Hij gaat correct om met administratieve taken.
5. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische, kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs communiceert discreet en in het Standaardnederlands of indien nodig een ander passend register met ouders/verzorgers over de kleuter, de school, opvoeding en onderwijs. Hij betreft ouders/verzorgers bij de klas - en schoolgebeuren.
7. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs werkt teamgericht en neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het schoolbeleid.
8. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs neemt deel aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's en over het beroep van de leraar en zijn plaats in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs denkt kritisch en met een open geest na over ontwikkelingen op het sociaal-politieke, sociaaleconomische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke terrein.

Voorzitter:

- Jacky Langers, gewezen pedagogisch adviseur basisonderwijs, Gemeenschapsonderwijs;

Leden:

- Lieve Machiels, directeur Limburgse school voor Pedagogische wetenschappen.(domeindeskundige);
- Gerda Calders, coördinerend directeur Scholengroep Brussel (domeindeskundige);
- Els Alberts, zelfstandig adviseur kwaliteitszorg (onderwijsdeskundige);
- Gaya Van Dijck, studente Kleuteronderwijs aan de Katholieke Hogeschool Leuven (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Evelien Vandenhaute, secretaris.